

Pirkanmaa

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pirkanmaan ELO-ryhmä

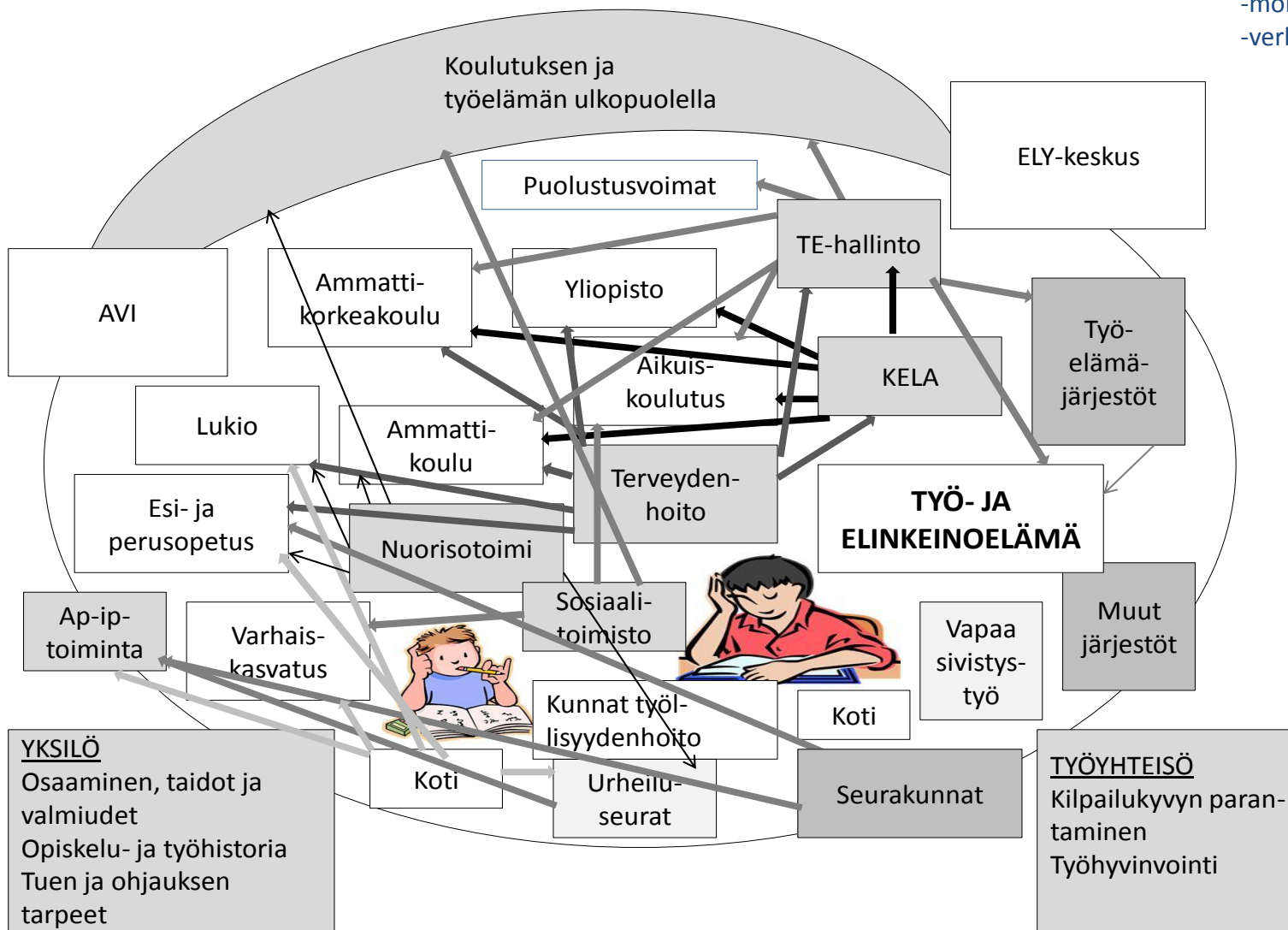
-tavoitteet ja työn vaihe

Jukka Peltokoski, Pirkanmaan ELY-keskus

18.5.2014

- toimijat
- elämänvaiheet
- asiakasryhmät
- hallinnonalat
- moniammatillisuus
- verkostotyö

Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut elämän eri tilanteissa

Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen tarve lisääntynyt:

- Yhteiskunnallinen murros > epävarmuus työelämässä > oman elämän hallinta
- Siirtymävaiheet työstä työhön ja alanvaihdot lisääntyneet
- Nuorten saaminen työelämään

TNO-palveluissa toimijoita on paljon ja toiminta hajanaista.

Koulutusaste, rahoitusmuoto, hallinnoiva taho, toteuttajaorganisaatio

Tavoitteet:

Eri hallinnonalojen ja toimijoiden tarjoamat palvelut näyttäytyvät kansalaisille **saumattomina palveluketjuina** elämän eri vaiheissa. (HO)

KESU 2011-16: Ohjauspalveluja on **tasapuolisesti saatavissa** ja ne vastaavat asiakkaiden tarpeita (määrä ja laatu)

Ohjauspalvelut ovat tarjolla kaikille **yhden luokun periaatteen** mukaisesti ja niissä hyödynnetään eri hallinnonalojen ohjauspalvelujen osaamista ja asiantuntemusta.

Elinikäisen ohjauksen kehittä- miseen vaikuttavia tekijöitä

Asiakkaiden odotukset

- Asiantuntevaa ja henkilökohtaista palvelua helposti saatavilla
- Yhdenmukaiset palvelut koko maassa

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Koko ikäluokan kouluttaminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen ja yritysten kilpailukyky
- Toimivat nivelvaiheet
- Nopea työllistyminen ja uudelleen työllistyminen

ELO-palveluja tuotetaan
tasapainottaen asiakaslähtöisyyden,
kustannustehokkuuden ja yhteiskunnallisen
vaikuttavuuden vaatimukset

Tuottavuus

- Uudet toimintamallit: kenelle, mitä ja miten?
- Monikanavainen toimintatapa
- Päällekkäisyyksien poistaminen
- Moniammatillinen yhteistyö

ELINIKÄISEN OHJAUKSEN KEHITTÄMISEN STRATEGISET TAVOITTEET

(OKM työryhmämuistioita 2011:15)

Elinikäisen ohjauksen toteutuminen edellyttää seuraavien strategisten tavoitteiden toteutumista:

1. Ohjauspalveluja on tasapuolisesti **saatavissa** ja ne vastaavat yksilön tarpeita
2. Yksilölliset **uranhallintataidot** vahvistuvat
3. Ohjaustyötä tekevillä on tehtävien edellyttämä **osaaminen**
4. Ohjauksen **laatu** järjestelmiä kehitetään
5. Ohjaus toimii **koordinoituna** kokonaisuutena

ELINIKÄISEN OHJAUKSEN VAIKUTTAVUUS

Siirtymien sujuvuus toteutuu:

- Koulutuksesta koulutukseen, koulutuksesta työhön, työstä työhön, työstä osaamisen kehittämisen kautta työhön, työttömyydestä työhön, eläkkeeltä työhön

Työurat pitenevät:

- **Alkuvaiheessa:** koulutukseen hakeutuminen tehostuu ja nopeutuu, opintojen sujuvuus paranee ja negatiivinen keskeyttäminen vähenee, koulutuksesta työhön siirtyminen nopeutuu
- **Uran aikana ja loppuvaiheessa:** osaamisen kehittämisen suuntaaminen suhteessa työmarkkinoiden tarpeeseen paranee sekä urasuunnittelun ja -hallinnan taidot kehittyvät

Syrjäytymisen ehkäisy:

- Ennaltaehkäisevät ohjaukselliset ja moniammatilliset toimintamallit vähentävät nuorten ja aikuisten syrjäytymistä

Nuorisotakuu toteutuu:

- Sijoittuminen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen jälkeen nopeutuu ja alle 25-vuotiaiden työllisyystilanne paranee

Pirkanmaan ELY-keskus asetti 30.1.2012 ohjauksen yhteistyöryhmän vuosille 2012-2015:

19 jäsentä

- Kaikki koulutusmuodot ja –asteet perusopetuksesta yliopistoihin
- Yritykset
- Kuntien sosiaalitoimi
- Aluehallinnon nuorisotoimi
- TE-toimisto
- Työelämäjärjestöt
- Tampereen kaupungin työllisyyspalvelut
- ELY-keskus (puheenjohtaja ja sihteeri)

Kokoontuu 4-5 krt. vuodessa, lisäksi tarpeen mukaan alatyöryhmiä

ELO-ryhmän tehtävänä on

- selvittää elinikäisen ohjauksen alueellinen **toimijaverkosto** ja palveluntarjoajat
- arvioida palvelujen **kehittämiskohteita** sekä pohtia ratkaisuja niihin
- määritellä alueen elinikäisen ohjauksen kehittämisen **strategiset** painopisteet
- olla mukana arvioimassa ja suuntaamassa elinikäiseen ohjaukseen liittyvän rahoituksen ja kehittämishankkeiden kohdentumista
- **koordinoida** alueen elinikäisen ohjauksen kehittämistä
- **tiedottaa** ryhmän työstä ja tehdä kehittämisalotteita
- välittää **tietoa alueen päätöksentekijöille** elinikäisen ohjauksen haasteista
- selvittää **ohjausosaamisen kehittämistarpeita** eri hallinnonaloilla
- osallistua ELY-keskuksen ja Aluehallintoviraston kanssa elinikäisen ohjauksen verkostotapaamisten ja **koulutustilaisuuksien** järjestämiseen

Ohjausyhteistyön kehittyminen

	Ohjauksen voimavarojen hajanaisuus	"Herääminen"	Ohjauksen koordinoituminen	Ohjauksen kokonaisvoimavaran kehittäminen
Tilanteelle kokonaisuutena ominaista	Ohjausvoimavarat hajallaan, ei tunneta toisia, tahtotila puuttuu/ heikko	Uuden yhteistyön tarve aktualisoitunut, yhteyksien päivittämistä, tutustumista, alustavaa verkottumista, palvelujen kartoituksia	Keskinäinen tunnettuus, työnjako, tarpeet ja yhteistyönäkymät kartoitettu, yhteistyön taso ja muodot vakiinnutettu	Yhteinen kehittäminen, toiminnan ja verkoston joustava muuntelu
Seudulliset strategiat	Ei yhteisiä ohjaustyön strategioita	Yhteisten suunnitelmien tarve tunnistettu, ensimmäisiä versioita	Ensimmäiset yhdessä laaditut ohjaustyön strategiat	Joustava strategioiden ja konseptin jatkuvan tuottamisen menettely
Ohjauksen "konsepti"	Ei yhteistä ohjausvoimaa eikä konseptia	Yhteisten suunnitelmien tarve tunnistettu, ensimmäisiä versioita	Ohjaustyöllä yhdistävä konsepti	Joustava strategioiden ja konseptin jatkuvan tuottamisen menettely
Foorumit, työpajat, työryhmät	Ei yhteisiä foorumeita / ei nähdä mielekkäinä	Yhteistyöfoorumien tarve tunnistettu	Foorumi-/ työpajatyöskentely vakiinnutettu	Foorumi- / työpajatyöskentelyn joustava muuntelu
Arviointi	Kukin erikseen, ei tunneta toisten tietoja	Ohjauksen tietojen kokonaisuuden kokoamista	Kokonaisuuden ja osien arvioinnin vakiinnuttaminen	Arvioinnin yhteiskehittämistä
Vaikuttavuus ja tehokkuus	Kokonaisuuden synergiat heikkoja	Parantunutta vaikuttavuutta yhteistyön kehittyessä	Parantunutta vaikuttavuutta, mutta edelleen osista käsin	Vaikuttavuus ja tehokkuus paranee kokonaisuuden hallinnan myötä

ELO-ryhmän toiminta

- Toimintasuunnitelma 2012-15 (hyväksytty 30.8.12, päivitys 28.11.2014)
- Alatyöryhmät (koulutus-/markkinointitilaisuudet)
- Pirkanmaan ELO -strategia vuoteen 2020
- Koulutustilaisuudet yhteistyössä Salmia/Laituri-hankkeen ja LSSAVI:n kanssa

ELO - haasteita ja kehittämisen kohteita

- aihe on abstrakti ja **vaikeasti rajattava kokonaisuus**
- ohjauksen kehittämistarpeista tai palvelujen laadusta ei ole tarvittavaa **tilasto- tai tutkimustietoa** (ohjaustoiminnan kokonaisuus)
- tehtävän **merkitystä on vaikea perustella**: tulokset tulevat viiveellä, niitä on vaikea mitata ja kohdentaa
- **valtakunnallinen tavoitteiden** asettelu ja toiminnan ohjeistus puuttuu
- **vähimmäistason määrittäminen**
  - ELY:jen toiminnalle
  - ELO-ryhmille
  - ohjauspalveluille
- tulossopimuksen tavoitteet vaativia suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin

Elinikäisen ohjauksen haasteita aluetasolla

- **Ohjausalan lisäkoulutuksen** koordinointi ja tarjonnan kehittäminen kysyntälähtöisemmäksi
- Alueen yhteisten ohjauksellisten **tavoitteiden määrittäminen**
  - Alueellinen ELO-strategia ja/tai toimintasuunnitelma
  - Alueelliselta ELO-ryhmältä vaadittavien toimenpiteiden minimi?
  - Ohjauspalvelujen minimin (määrä&laatu) määrittäminen valtakunnallisesti

Onnistumisen edellytyksiä / ELO-verkostotyö

- Toiminnan perustana on luottamus
- **Toiminnan tavoitteet ja myös siitä saatavat hyödyt ovat kaikkien toimijoiden tiedossa**
- Verkostotyön on oltava kaikilta osin avointa ja tiedonkulun toimivuuteen on satsattava
- Verkostolla tulee olla yhteiset pelisäännöt ja selkeä vastuunjako
- **Verkoston toimijat ovat sitoutuneita ja heille on varattu tarpeelliset resurssit**
- Myös organisaatiot ja niiden **johto ovat sitoutuneet** verkoston päämääriin
- **Verkostolla on tarmokas koordinaattori, jolla on myös motivoimisen taito**
- Verkostotapaamisia järjestetään säännöllisesti, jotta toimijoilla on riittävästi mahdollisuuksia kohtaamiselle ja kokemusten vaihdolle
- **Verkoston toiminta on uudistuvaa ja sen toimintaa kehitetään**
- Myös verkoston tunnettuuteen kiinnitetään huomiota

Lähde: "Hyvällä mallilla", tukitoimien työkalupakki opettajille ja ohjaajille II, Matti Mäkelä, Mika Salonen (toim.) 2011

Pirkanmaan ELO –strategia 2020 -työprosessi

Ohjaavat asiakirjat: EU, KESU, ELO-ryhmä, MKS jne.

Oikeus
oppimiseen,
osallisuus,
kansalaisuus ja
elämänhallinta

Ohjaus
yritysten
kilpailukyvyn
ja osaavan
työvoiman
saannin tukena

Ohjauspalvelu
jen toimivuus
osana
aluekehittämi
stä

ELO – strategia 2020; kehittämistyön painopisteet:

1. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut rakentuvat asiakkaan tarpeista
2. Ohjauspalvelut ovat tunnettuja ja kaikkien saatavilla
3. Henkilökohtaista ohjausta on saatavilla palvelumuodosta ja – tavasta riippumatta.
4. Ohjausosaaminen on laadukasta ohjauksen kaikissa vaiheissa.
5. Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten ohjausverkosto on kiinteä osa ohjauspalveluja.
6. Työelämässä tapahtuva ohjaus on keskeinen osa yritysten kilpailukyvyn ja organisaatioiden kokonaisvaltaista kehittämistä.

Kehittämisiäihioita ja –ehdotuksia

- Asiakkaiden osallistaminen palvelujen kehittämiseen
- Työajan resursointi asiakkaan kannalta oikein
- Ohjauksella on arvo sinänsä vs. rahallisen hyödyn hakeminen organisaatiolle
- Oppilaitosten ja korkeakoulujen ulkopuolella tapahtuvan ohjauksen kenttä on sekava ja jäsentymätön, palvelujen saanti epävarmaa
- Päällekkäisten www-portaalien minimointi
- TE-toimiston ja oppilaitosten välisen yhteistyön tiivistäminen

- Ulkopuolisten nuorten/syrjäytyneiden palveluissa liikaa erilaisia toimijoita, ao. palvelut heikosti tunnettuja
- Jokaiselle ryhmälle (nuoret, aikuiset, työttömät, opiskelijat, pajalaiset) omat palvelunsa, jotka eivät keskustele keskenään
- Työelämään tarvitaan ammattitaitoisia ohjaajia
- Palvelujen hajanaisuus
- Ohjausta on paljon, mutta paikkoja ohjauksen jälkeen liian vähän
- Sähköisten palveluiden kehittäminen tärkeää, mutta kasvokkain tapahtuvan ohjauksen tarve kasvava
- Palvelukartaston kuvaaminen verkossa
- Ohjausalan koulutuksen kokonaisvaltainen kehittäminen
- Ohjauksen hyötyä vaikea osoittaa